Sfântul Grigore Teologul

Către Macabei

Motivul 15

Sursa: Eugenias Sofra - Studiu: „Copiii Macabei" Urme biblice Ediția a VII-a. Megara 2013. Eptalofos SAEE. Paginile 95-111.

Traducere de domnul Ignatius Sakalis, filolog , din publicația: Părinții Greci ai Bisericii, ediții patristice ale lui Grigore Palama, librăria Byzantion, Tesalonic, de domnul Eleftherios Meretakis, publicată în 1980, pp. 15-39.

Republicarea unui text antic de pe: http://users.uoa.gr

Text antic de pe: http://users.uoa.gr	Traducere de Ignatius Sakalis, filolog
1. Și ce putem spune despre Macabei? Căci sărbătoarea de acum este a lor, dintre care nu mulți sunt onorați, pentru că spiritul lor de luptă nu este cu Hristos; dar toți sunt vrednici de cinste, pentru că tăria lor este pentru patria lor; iar cei care înainte de patimile lui Hristos au mărturisit, ce vor face vreodată când vor fi prigoniți împreună cu Hristos și vor imita moartea Lui pentru noi? Căci cei care, fără un astfel de exemplu, au atâta virtute, cum n-ar fi putut fi mai curajoși, fiind în primejdie cu exemplul acesta? Și dacă acest cuvânt este misterios și de neînțeles și foarte probabil pentru mine și pentru toți cei care iubesc pe	**1.** Și Macabeii [1] ; Pentru ei se face această sărbătoare și să nu-i cinstească mulți, pentru că isprava lor nu a fost săvârșită după Hristos. Dar este vrednic de toți să-i cinstească, pentru că răbdarea lor a avut ca scop apărarea religiei strămoșilor lor. Iar cei care au fost martirizați înaintea patimilor lui Hristos, ce ar face dacă ar fi persecutați după Hristos și ar vrea să imite moartea lui pentru noi? Cei care, fără exemplu, au arătat atâta curaj, cum nu s-ar arăta mult mai viteji dacă ar înfrunta pericolul având un astfel de exemplu înaintea lor? Și există, de asemenea, un motiv secret și secret, foarte probabil,

Dumnezeu, niciunul dintre cei care au fost desăvârșiți înainte de prezența lui Hristos, fără această credință în Hristos, nu a avut vreo șansă. Căci Cuvântul a fost într-adevăr revelat mai târziu, la timpul potrivit, dar era cunoscut chiar mai înainte de cei care erau curați la minte. Ca de la mulți dintre cei care au fost onorați înainte de aceea.	pentru mine cu siguranță și pentru toți prietenii lui Dumnezeu, că niciunul dintre cei care au fost desăvârșiți [2] înainte de Hristos nu a realizat acest lucru fără credința în Hristos. Adică, Cuvântul a apărut mai târziu, când a venit timpul hotărât, dar fusese cunoscut dinainte de cei care erau curați la minte, așa cum este evident de la cei care au fost onorați înainte de arătarea Lui.
2. Nu că înainte de cruce s-ar fi văzut astfel de oameni, ci că după cruce au fost vrednici de laudă și de onoare din cuvinte; nu ca să primească vreo adăugire sau glorie (căci care este gloria faptei?), ci pentru ca cei lăudați să fie glorificați, iar cei care aud să fie geloși de virtute, ca centru al amintirii spre aceasta. Aceștia sunt într-adevăr aceia care, și din care, și din care, de la începutul educației și disciplinei, s-au ridicat la un grad atât de înalt de virtute și glorie, încât chiar și la aceste festivaluri anuale sunt onorați cu procesiuni și festivaluri, și mai mari decât cele menționate, gloria din jurul lor este pusă în sufletele tuturor, Biblia declară despre ei o dragoste de învățătură și dragoste de muncă, gândul împăratului este filosoful pasiunilor și stăpânul ambelor înclinații, virtutea, faima și viciul. Căci alții nu au fost folosiți în puține mărturii, și mai ales în jocurile lor; dar pentru mine este suficient să spun atât.	**2.** De aceea nu ar trebui să-i disprețuim, pentru că și-au arătat virtutea înaintea crucii. Sunt vrednici de laudă, pentru că au acționat după semnul crucii și sunt vrednici de cinstea care a venit din motivele acțiunii lor. Căci nu au mărturisit pentru a primi vreun câștig sau glorie de la Dumnezeu (ce altă glorie ar putea primi, din moment ce acțiunea lor este glorioasă în sine?), ci pentru ca cei ce-i glorifică să fie glorificați, iar cei ce-i aud să le invidieze vitejia, grăbindu-se la aceleași isprăvi, îndemnați de amintirea lor. Cine sunt ei și de unde vin și cu ce educație și educație au pornit de la început, pentru a ajunge la un asemenea punct de vitejie și glorie, încât să-i onorăm cu aceste sărbători și festivități anuale și totuși toată lumea crede că gloria lor este meritată cu mult mai mult, toate acestea vor fi explicate celor care iubesc învățătura și munca asiduă în cartea despre ei [3] , care învață că rațiunea este stăpânitoarea patimilor, așa cum este și stăpânitoarea înclinației care se împarte în două, mă refer la virtute și viciu. Această carte a folosit și multe

	alte dovezi, dar și mărturiile acestora. Pentru mine va fi suficient să mă limitez la ceea ce urmează.
3. Eleazar aici, începutul celor care au pătimit înainte de Hristos, precum și al celor care au pătimit după Hristos, Ștefan, un om de rang înalt și preot, un cuceritor al părului, un cuceritor al înțelepciunii; anterior și un om binevoitor și rugător al poporului, iar acum și o victimă finală, oferindu-se lui Dumnezeu, curățirea întregului popor, un preludiu la jocurile corecte și un îndemn rostit și tăcut; și oferind și cei șapte copii, rezultatele propriei educații, o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu, mai glorioasă și mai pură decât orice ceremonie legală. Căci copiii, față de tată, sunt considerați cei mai legiuiți și mai drepți. Au fost copii curajoși și mărinimoși, nobili urmași ai unor mame nobile, luptători devotați pentru adevăr, cei mai înalți din vremurile lui Antioh, studenți autentici ai legii lui Moise, păzitori preciși ai tradițiilor părinților lor, un număr lăudat de evrei, onorați de taina odihnei săptămânale, respirând, privind spre, văzând un singur mod de viață, moartea pentru Dumnezeu, nu frați în suflete sau trupuri, geloși unii pe alții pentru aceasta din urmă, (o, miracol!) apucând suferințele ca pe niște comori, riscând legea educațională, neteminându-se mai degrabă de suferințele care se apropiau sau căutându-le pe cele lipsă; numai în această frică, să nu dispere tiranul de chinuri și să nu plece unii dintre ei neîncoronați și să se despartă de frații lor fără să audă și să cucerească victoria rea riscând să nu	**3.** Eleazar [4] este aici conducătorul celor care au martirizat înainte de Hristos (ca Ștefan după Hristos). El a fost un preot, bătrân, cu părul alb și înțelept, care a făcut jertfele poporului și s-a rugat pentru el, iar acum se oferă lui Dumnezeu o victimă mai desăvârșită, o ispășire pentru tot poporul (o prefigurare de bun augur a martiriului, un îndemn cu cuvinte și fără cuvinte). El oferă împreună cu el cei șapte copii, roadele muncii sale, o jertfă vie, Sfântă, plăcută lui Dumnezeu, mai glorioasă și mai pură decât orice ritual al Legii mozaice. Printre cele mai îngăduitoare și drepte lucruri se numără a imputa tatălui comportamentul copiilor. Există acolo copii curajoși și mărinimoși, nobili urmași ai unei mame nobile, luptători devotați pentru adevăr, care depășesc epoca lui Antioh [5] și devin adevărați discipoli ai legii mozaice, avem păzitorii credincioși ai tradițiilor strămoșești, o serie de sfinți ai evreilor, onorați cu taina odihnei de șapte zile. Respirația lor este comună, scopul lor este comun, modul lor de viață este unul, moartea pentru Dumnezeu, nu mai puțin frați în suflete decât în trupuri, invidiindu-se unii pe alții pentru moartea lui. O, prima minune auzită! Au apucat torturile ca pe o comoară înainte de a le fi impuse, riscând cu îndrăzneală de dragul legii educației; nu se temeau atât de mult de torturile pe care le îndurau, cât le căutau pe cele care îi așteptau încă.

sufere.	Numai de asta se temeau ca nu cumva tiranul să se sature să-i chinuie și unii dintre ei să fugă neîncoronați, separați, împotriva voinței lor, de frații lor cu câștigul unei victorii rele; adică, ca nu cumva să nu sufere nimic altceva decât lupta lor.
4. Era o mamă tânără și curajoasă, iubitoare atât de oameni, cât și de Dumnezeu, iar pântecele ei era sfâșiat peste măsură. Căci nu-și compătimea copiii în suferință, ci mai degrabă nu suferea durere; nici nu-i dorea pe cei care fuseseră trimiși departe, nici nu dorea să i se alăture celor care rămăseseră; și mai mult ea era cauza acestora, sau a celor care muriseră. Pentru una lupta era îndoielnică, iar pentru cealaltă distrugerea sigură; iar pentru una Dumnezeu deja rânduise, iar pentru cealaltă Dumnezeu purta de grijă așa cum primise. O, suflet viteaz în trup de femeie! O, minunată realizare și mărinimie! O, jertfa lui Avraam, dacă nu îndrăzneață, și mai mare! Căci el oferă de bunăvoie pe unul, dacă este și singurul născut și cel făgăduit și căruia i s-a făcut făgăduința; și cu atât mai mare, încât nu numai al rasei, ci și al unor astfel de victime, el devine începutul și rădăcina; și ea a întemeiat cetatea tuturor copiilor lui Dumnezeu, după ce a biruit atât mamele, cât și preoții, cărora victimele erau dispuse să le măcelărească, holocausturile, rațional, preoții au fost îndemnați; ea și-a amintit de sânii exemplului și ai creșterii și a oferit cetatea, iar bătrânețea a fost adusă în față ca o	**4.** Și lângă ei o mamă îndrăzneață și curajoasă, atât iubitoare de copii, cât și iubitoare de Dumnezeu. Măruntaiele ei materne erau sfâșiate, dar nu după legea cunoscută a firii. Nu-și îndura copiii care erau torturați, era îngrijorată ca nu cumva să fie torturați. Nu-i poftea pe cei care muriseră, rugându-i pe cei rămași să meargă la ei. Era mai interesată de ei decât de cei morți; pentru că lupta primilor era încă nehotărâtă, în timp ce sfârșitul celorlalți era asigurat. Primii fuseseră încredințați în mâinile lui Dumnezeu și ea avea grijă ca Dumnezeu să-i ia și pe ceilalți. O, bărbăție spirituală într-un trup feminin! O, admirabil progres mărinimos! O, jertfă superioară chiar și celei a lui Avraam, dacă cuvântul meu nu este îndrăzneț! Căci el oferă de bunăvoie un singur fiu, deși era singurul său fiu și îl dobândise după o promisiune făcută lor, care se împlinise și ea, că el nu este doar prima victimă a poporului său, ci devine începutul și rădăcina victimelor lor. În timp ce ea îi dedică lui Dumnezeu o întreagă linie de copii și cucerește atât mamele, cât și preoții cu victimele ei dispuse să le sacrifice și cu arderile de tot raționale, cu jertfele ei de bunăvoie. Le-a arătat sânul [care] i-a sugăt, le-a amintit de educația lor, le-a întins

pledoarie; Nu căuta mântuirea, ci se grăbea să sufere și ducea pericolul la amânare, nici la moarte; nu avea nimic de îndoit, nici de înmuiat, nici de făcut mai curajoasă; nici încheieturi propuse, nici roți proiectate, nici trohantere, nici catapulte, nici gheare ascuțite de fier, nici săbii încinse, nici cazane clocotite, nici foc care se ridică, nici tiran amenințător, nici oraș, nici satelit grăbit, nici rasă văzută, nici membre sfâșiate, nici carne sfâșiată, nici râuri de sânge curgând, nici tinerețea irosită, nici suferințe prezente, nici nenorociri așteptate; și ce anume pentru aceștia este cel mai grav în astfel de cazuri, extravaganța pericolului, acesta era cel mai asurzitor; căci am fost captivat de spectacol; și pentru că chiar și suferința le provoacă fricțiuni, ei nu disprețuiesc nu numai varietatea chinurilor aduse asupra lor, care, ca și cum nu sunt toate într-unul singur; ci și cuvintele persecutorului, fiind multiple, jignitoare, amenințătoare, reproșătoare; căci ce nu se îndreaptă spre fericirea la care sperau?	părul alb și le-a oferit bătrânețea ei în loc de o altă cerere. Ea nu căuta mântuirea, ci grăbea sfârșitul lor, considerând amânarea și nu moartea un pericol. Nimic nu o înmuia, nimic nu o înmuia, nimic nu o făcea mai lașă. Răsucirea membrelor pe care le purtau, roțile pe care le purtau, praștiașii chinuitori, ghearele de fier, fiarele furioase, săbiile ascuțite, apa fierbinte, focul arzător, tiranul amenințător, lumea, soldatul care îi împingea, goliciunea lor, membrele lor frânte, carnea lor sfâșiată, șuvoaiele de sânge care curgeau, tinerii care erau sacrificați, suferințele lor prezente și cele mai rele care îi așteptau, și ceea ce în împrejurări similare este cel mai greu pentru alții, prelungirea pericolului, era cel mai ușor pentru ea. Se bucura de spectacol și, într-un fel, încerca să le prelungească suferințele. Nu era vorba doar de mulțimea torturilor aplicate lor, pe care le disprețuiau toți cu același zel cu care nimeni altcineva nu l-ar fi disprețuit nici măcar pe unul dintre ei. Erau și cuvintele, cuvinte de tot felul, ale persecutorului lor, care i-a insultat, i-a intimidat, i-a flatat și a făcut tot ce a putut pentru a obține ceea ce și-a dorit.
5. Și răspunsurile copiilor către tiran, având atât înțelepciune, cât și vitejie, sunt atât de mici în comparație cu tăria lor, încât toate lucrurile bune ale altora la un loc sunt mici; dar tăria lor este mică în comparație cu înțelepciunea lor în cuvinte; și sunt singuri, suferind și filozofând în răspunsurile lor la amenințările persecutorului și la temerile propuse,	**5.** Dar răspunsurile copiilor către tiran sunt pline de atâta înțelepciune și vitejie, încât în comparație cu propria lor tărie, realizările tuturor celorlalți la un loc sunt nesemnificative. Dar chiar și tăria lor era mică în comparație cu înțelepciunea răspunsurilor lor. Și singura lor caracteristică este să se chinuie în așa fel și să filozofeze în

pe care niciunul dintre copiii curajoși nu le-a putut învinge, iar cel mai curajos a fost cel care le-a purtat; dar m-am înălțat mai presus de toți și am amestecat mânia cu murdăria, ca să dau o înmormântare bună celor care m-au jucat pe mine, fiind învins de cei care fuseseră învinși; și cum este aceasta? Am intrat de bunăvoie în pericole; și cu cuvintele epitafelor? Căci cuvintele copiilor către tiran au fost bune și cele mai bune dintre bune; căci cum nu ar putea? Cu cei care s-au aliniat și cu cei care l-au pus pe tiran; și ale mamelor au fost, de asemenea, bune, și mai întâi rugători, iar mai târziu epitafe.

Care sunt cuvintele copiilor? Căci este bine să vă amintiți și de acestea, ca să aveți un model, precum pentru sporturi, așa și pentru cuvinte de martiriu în astfel de vremuri. Altele, și precum fiecare cuvintele prigonitorului, sau ale primejdiilor sau ordinii, sau ale sufletului au înarmat filotomisul; precum văd un model care include, acestea au fost astfel: Noi, Antioh și toți oamenii din jur, la un singur Dumnezeu este rege, de la care nu am venit și la care ne-am întors. Și la Moise legiuitorul, pe care nu-l trădăm, nici nu-l ocărăm; nu cu pericolele pentru virtutea omului și cu multele minuni, nici dacă am fi un alt Antioh, amenințarea voastră este inferioară nouă. Și o singură siguranță, păzirea poruncii și necălcarea legii, o, noi, cei ce suntem zidiți. Și o singură slavă, slava întreagă a tuturor lucrurilor în toate lucrurile. Și în bogăție, lucrurile nădăjduite; și nimic de temut sau de temut înaintea lui Dumnezeu. După acestea să ne punem în ordine gândurile și astfel să ne înarmăm; același timp cu răspunsurile lor, cu toate amenințările persecutorului și ororile pe care le-a propus. Nimic nu i-a posedat pe copiii curajoși și pe cea mai curajoasă mamă. Arătându-se superioară tuturor și amestecând dragostea cu curajul, ea își oferă un frumos dar de înmormântare copiilor ei, urmându-i până la moarte. Și în acest fel a mers cu voința ei spre pericole, astfel încât nici măcar un trup nevinovat să nu se atingă de propriul ei trup, pur și nobil. Și ce fel de epitaf au fost cuvintele ei? Ei bine, ceea ce i-au spus copiii tiranului a fost bun, foarte bun. Cum nu? Cu ce se împotriviseră tiranului și îl învinseseră. Și mai bune au fost cuvintele mamei, încurajatoare la început și apoi epitafice.

Care au fost discursurile copiilor? Este bine că le menționez, ca să aveți un exemplu nu doar de spirit sportiv, ci și de discursuri ale martirilor din aceste vremuri. Desigur, discursurile fiecăruia au fost diferite și fiecare a fost inspirat de discursurile tiranului, de seria martiriilor lor, de cinstea sufletelor lor. Răspunsurile lor au fost de acest fel. „Pentru noi, Antioh și toți cei care stau în jur, este un singur rege, Dumnezeu, prin care am fost creați și la care ne vom întoarce, și un singur legiuitor, Moise. Dar nu vom trăda sau insulta lupta omului pentru virtute și multele sale minuni, nici dacă un Antioh și mai teribil decât tine ar fi să ne amenințe. Și siguranța noastră este una singură, respectarea poruncii și a nu încălca legea care ne înconjoară. Și slava noastră este una singură, să disprețuim orice glorie pe care ne-o promiți. Și bogăția noastră este una

pentru așa ceva este cuvântul tinereții. Această lume este a noastră, și țara noastră natală, și prietenii, și rudele, și bătrânii, și acest templu, numele cel mare și renumit, și sărbătorile noastre părintești, și misterele, și tot ce încercăm să facem este diferit de altele. Dar nu de Dumnezeu și de pericolele care sunt spre bine; nu gândiți la aceasta. Căci există o altă lume pentru noi, mult mai înaltă și mai statornică decât cele menționate; patria noastră este Ierusalimul de sus, pe care niciun Antioh nu l-a asediat și nici nu s-a așteptat să i se prezinte, cei răbdători și neobosiți. Și rudenia, inspirația și cei născuți după virtute. Și prietenii, profeții și patriarhii, care sunt prezenți cu noi și tipul de evlavie. Bătrânii, care astăzi sunt în pericol cu noi și sunt de aceeași vârstă în răbdare. Templul, cerul mai măreț, sărbătoarea, corul îngerilor; și o taină mare și mai mare și ascunsă multora, Dumnezeu, căruia chiar și acele mistere i se văd.	singură; ceea ce nădăjduim. Nimic nu este teribil pentru noi, decât să ne temem de ceva mai mult decât de Dumnezeu. Cu aceste gânduri stăm înaintea ta și acesta este armamentul nostru. La astfel de tineri te adresezi. Dulce este lumea aceasta, și pământul patriei și prietenii și rudele și semenii și acest mare și faimos templu și sărbătorile strămoșilor, misterele și tot ceea ce credem că ne face diferiți de ceilalți. Dar ele nu sunt mai dulci decât Dumnezeu și decât pericolele pentru bine. Să nu vă intre o astfel de idee în minte. Există o altă lume pentru noi, mai înaltă decât ceea ce vedem și mai statornică. O altă patrie, Ierusalimul ceresc, pe care niciun Antioh nu o va asedia și nici nu va spera să o supună, puternică și de neînvins. Rudele noastre sunt harul Duhului și cei care s-au născut în virtute. Prietenii noștri, Profeții și Patriarhii, care ne-au dat deja exemplul de evlavie. Semenii noștri care astăzi sunt în pericol alături de noi și se luptă. Cerul este mai măreț decât Templul. Adunarea îngerilor este o sărbătoare și o taină, mare și nespus de mare, iar pentru mulți complet ascuns, este Dumnezeu, la care se referă și jertfa misterioasă de față.
6. Încetați să ne micșorați și să nu fiți vrednici de nimic. Căci nu-i onorăm pe cei nedrepți și nici nu câștigăm prin pierderi; nu facem astfel comerț în zadar. Încetați să amenințați sau să vă răzbunați, pentru a vă opri boala și pentru aceasta propriile noastre iaduri; avem și foc, o, prigonitorilor, pe care îl chinuim. Căci	**6.** „De aceea, încetați să mai promiteți lucruri mici și complet lipsite de valoare. Noi nu considerăm onoarea ca fiind ceva dezonorant în sine și nici nu vom face profit din lucruri dăunătoare. Nu ne vom angaja în acest comerț trist. Încetați, de asemenea, să ne mai amenințați, altfel vă vom întoarce

oare lupta cu națiunile și cetățile și cu regii este cea mai bărbătească, dintre care unii pot ține, iar alții pot fi poate învinși? Căci pericolul nu este despre cei din urmă.

Către legea lui Dumnezeu, către tablele gravate de Dumnezeu, către patrii și cuvinte onorate de-a lungul timpului, către șapte frați legați împreună într-un singur suflet, către șapte trofee care te vor face erou; a le ține este mare lucru, dar a fi învins este și foarte rușinos. Suntem atât neamul, cât și ucenicii celor pe care îi conduce stâlpul de foc și nor, pe care marea a fost despărțită, și râul a stat pe loc, și soarele s-a oprit, și pâinea s-a copt, și întinderea palmelor s-a transformat în miriadă, prin rugăciunile celor care i-au aruncat; pe care vânătorii au fost învinși, și focul nu a căzut, iar regii au fost uimiți, minunându-se de vitejie.

Noi spunem ceea ce știți; Eleazar, noi suntem ucenicii, voi nu cunoașteți curajul. Părinte, băieții se întrec; preotul a plecat, victimele urmează; multe au fost date, ne pregătim pentru mai mult. Care sunt acțiunile noastre, mândrilor, față de amenințări? De ce suntem convinși? Nimic nu este mai puternic decât cei care sunt gata pentru orice suferință. O, călăilor, ce plănuiți? Ce ridicați? Care este porunca bună pe care o așteptați? Unde sunt săbiile? Unde sunt lanțurile? Caut viteza. Focul se aprinde mai mult, vânătorile mai active, hoții mai curioși; totul ar trebui să fie regal și mai luxos.

Eu sunt primul născut, stabiliți-mă pe mine primul; eu sunt ultimul, sau va fi răsplătită ordinea? Cei din clasa de

amenințarea, că vă vom expune slăbiciunea și, odată cu ea, torturile pe care ni le provocați. Avem și foc, pentru a-i pedepsi pe persecutorii noștri. Voi credeți că luptați cu popoare și orașe și cu cei mai lași regi, dintre care unii vor cuceri, iar alții pot fi chiar cuceriți și care nu se confruntă cu aceiași adversari ca voi."

Luptați împotriva legii lui Dumnezeu, împotriva tablelor gravate de Dumnezeu, împotriva instituțiilor transmise de părinți, stabilite prin recunoaștere explicită și prin timp, împotriva a șapte frați legați de un singur suflet, care vă vor umili cu șapte trofee. A-i cuceri nu este mare lucru, a fi cucerit este o mare rușine. Noi suntem generația și ucenicii celor care au fost călăuziți de stâlpul de foc și de nor, care au despărțit marea înaintea lor și râul a stat nemișcat, soarele a stat nemișcat, pâinea s-a înmuiat și simpla mână întinsă a răsturnat miriade cu puterea rugăciunii; care au fost posedați de fiare și focul nu i-a atins, iar regii au plecat, minunându-se de vitejia lor.

Vă vom spune ceva din ceea ce știți. Suntem discipoli ai lui Eleazar, a cărui vitejie o cunoașteți. Tatăl a condus lupta, copiii îl urmează. Preotul a fugit, victimele îl vor urma. Ne înspăimântați cu mult? Ne-am pregătit pentru mai mult. Ce ne veți face cu amenințările voastre, mândrule, și ce vom suferi? Nimic mai puternic decât cel care este dispus să sufere totul. De ce întârziați, călăilor? De ce amânați? De ce așteptați ordinul harnic? Unde sunt săbiile? Unde sunt cătușele? Le

mijloc să fie primii, ca să fim onorați în mod egal. Și ce așteptați de la adversarii voștri? Iar și iar spunem același lucru: Nu vom mânca mâncare necurată, nu vom ceda. Trebuie să le respectați pe ale noastre, sau vi le vom arăta pe ale noastre. Punctul principal al argumentului: Ori inventați noi iaduri, ori disprețuiți-le pe cele actuale.	caut cât mai curând posibil. Să ardă focul mai mult, fiarele mai agresiv, perverșii mai amănunțiți. Să devină totul regal și mai extravagant. Eu sunt întâiul născut, sacrificați-mă primul. Eu sunt ultimul, să se schimbe ordinea. Să treacă și unul din mijloc la primul, ca să putem împărți onoarea în mod egal. Ezitați? Vă așteptați la vreo schimbare? De multe ori vă vom spune același lucru. Nu vom urma partea celor mici, nu vom ceda. Mai degrabă ne veți respecta propria credință decât ne vom supune noi ordinelor voastre. Și concluzia noastră; fie ați inventat noi metode de tortură, fie ați înțeles că le disprețuim pe cele actuale.
7. Aceste lucruri sunt pentru tiran. Dar treceau unele pe lângă altele și ofereau o priveliște, atât bună, cât și sacră, și orice alt spectacol și auz pentru iubitorii zeilor! Sunt absorbit de aceste plăceri, amintindu-mi-le și cu ele îmi exersez intelectul și sunt împodobit în narațiune. Se înconjurau, se înconjurau, era un festival, ca și cum ar fi împlinit isprăvi; Să mergem, fraților, la pericole, strigând, să mergem, să ne grăbim, cât timp tiranul trăiește printre noi, ca nu cumva să se înmoaie și să ne pierdem mântuirea. Este o sărbătoare; să nu fim lăsați pe dinafară. Este bine ca frații să trăiască împreună, și să ospăteze, și să se unească; și este bine pentru cei care își riscă viața pentru virtute. Dacă ar fi așa, și dacă am lupta pentru patriile noastre, chiar și în trupurile noastre; aceasta este și moartea celor care laudă. Dar când	**7.** Acestea i-au spus tiranului. Ceea ce își spuneau acum unul altuia, ca și cum s-ar încuraja reciproc în luptă, este pentru cei care iubesc pe Dumnezeu mai plăcut decât orice altă vedere sau auzire. Cel puțin pentru mine sufletul meu este plin de bucurie să-i amintesc și să-i însoțesc cu gândul în martiriul lor și simt satisfacție cu relatarea lui. Toți s-au înconjurat, s-au îmbrățișat, era o sărbătoare, ca și cum jocul lor s-ar fi terminat. „Să mergem la pericol, frați”, au strigat ei, „să mergem. Să ne grăbim, în timp ce tiranul se înfurie împotriva noastră. Să nu ne înmuiem și să nu ne facem rău mântuirii. Cu masa pregătită înaintea noastră, să nu lipsim. Este bine, frați, să trăim împreună, să mâncăm împreună, să luptăm împreună, dar este și mai bine să riscăm împreună de dragul virtuții. Dacă ar fi posibil, ne-am oferi sânii

va veni vremea, trebuie să aducem aceste trupuri. Ce atunci? Dacă nu murim acum, nu vom muri oricum? Nu ne vom îndeplini oare îndatoririle cuvenite? Să facem cinstea necesară; să facem dizolvarea înțeleaptă; să ne însușim comunul; să numim moartea viață. Să nu ne fie sufletul nici iubitor de suflet, nici timid. Tiranul să-i cunoască și pe ceilalți, care ne fac fericiți. El va ataca pericolele, iar noi vom ataca sfârșitul celor prigoniți; nu ne deosebim în fervoarea entuziasmului nostru. Și primul va fi calea pentru alții, iar ultimul pecetea sportului. Dar aceasta ni s-a întâmplat tuturor deopotrivă, să fim încoronați de groază și să nu ne ia o parte persecutorul, care, ca toți, este dornic de unul, înflăcărat de răutate. Părem a fi frați unii cu alții, atât în naștere, cât și în moarte; și toți, ca unul singur, vom fi în pericol, și fiecare în schimb pentru toți. Eleazar, bine ai venit; mamă, urmează-mă; Ierusalime, îngroapă-ți morții cu demnitate, dacă a mai rămas ceva în morminte. Povestește-ne trecutul și arată-ne viitorul, iar iubiților tăi, piosul poliandr cu un singur burtă.	în luptă, pentru a ne apăra moștenirea paternă. Și această moarte este demnă de laudă. Dar, din moment ce nu este timpul de război, să ne oferim propriile trupuri ca jertfă. Și dacă nu murim acum, nu vom muri cu siguranță mai târziu? Nu vom accepta consecințele nașterii? Să facem cinstea necesară, să îmbrățișăm moartea, să ne însușim soarta comună, să răscumpărăm viața cu moartea. Nimeni dintre noi, așadar, să nu stea timid sau sfios. Tiranul să dispere de a-i supune pe ceilalți, după ce ne-a adunat pe noi. El va aranja torturile, iar noi vom pune capăt ordinii celor persecutați. Nu există nicio diferență între noi în această privință, în gradul de bunăvoință, și primul să deschidă calea pentru ceilalți, iar ultimul să pună pecetea peste joc. Aceasta să se aplice tuturor, fără excepție, ca întreaga familie să fie încoronată, pentru ca prigonitorul să nu prindă pe niciunul dintre noi și să se laude cu unul, ca și cum ar fi pentru toți, clocotind de răutate. Să ne dovedim frați unii cu alții atât în naștere, cât și în moarte. Să fim cu toții în pericol ca unul singur, și fiecare pentru toți. Primește-ne, Eleazar; urmează-ne, mamă. Ierusalime, îngroapă-ți mortul cu măreție, dacă se găsesc rămășițe pentru mormânt. Spune-ne istoria posterității, arată-le prietenilor tăi pioasa poliandrie a unei singure mame” [7] .
8. Cei care au văzut aceste lucruri, atât spunându-le, cât și făcându-le, și precum dinții voștri, orânduindu-se unii pe alții în ordinea vârstei și a	**8.** Acestea au spus și au făcut, și după ce s-au încurajat reciproc, au așteptat cu aceeași nerăbdare rândul vârstei. Bucurie și admirație

râvnei egale, se țineau unii pe alții despărțiți. O încântare și o minune pentru același sex; frică și uimire pentru persecutori, cei care luptau împotriva întregului neam, șapte frați de un singur suflet care se străduiau pentru evlavie, au fost atât de înfrânți încât nu mai aveau nicio speranță bună pentru ceilalți. Și curajoasa mamă, și într-adevăr virtutea atâtor oameni, marea hrănitoare a legii și sufletul mărinimos, era odinioară amestecată cu bucurie și frică și cu două patimi aflate la un pas de egalitate: bucuria pentru vitejie și lucrurile prevăzute; frica pentru viitor și excesul iadului; și, asemenea păsărilor tinere, pentru un șarpe târâtor sau pentru vreun alt dușman, ea zbura, se lupta, se opunea, se întrecea, ce nu spunea ea? și ce nu făcea ea pentru cei care se luptau pentru victorie? El a smuls picăturile de sânge, a primit rănile mădularelor, s-a închinat moaștelor; le-a adunat, le-a livrat, le-a pregătit. Le-a vărsat pe toate. Bucurați-vă, copiilor, bucurați-vă, nobilii mei, bucurați-vă, aproape netrupești în trup, bucurați-vă, apărători ai Legii și ai orașului meu și ai orașului care v-a hrănit și în virtutea aceasta înaintând. Chiar și mic, și am învins. Chinuitorii s-au rușinat, de asta mă tem. Chiar și mic, și binecuvântat am fost eu în pântece, și binecuvântat ești tu în tinerețe. Dar tânjești după mamă? Nu te abandonez, aceasta îți mărturisesc; nu așa sunt eu, unul pe jumătate născut.	pentru semenii lor, frică și uimire pentru persecutori, care, în timp ce luptaseră împotriva întregului nostru neam, au suferit o asemenea înfrângere din cauza unității spirituale a celor șapte frați, care luptaseră pentru evlavie, încât nici pentru ceilalți nu aveau nicio speranță încurajatoare. Și curajoasa lor mamă, adevăratul antidot pentru copii, care avea atâta și atâta virtute, minunata și mărinima educație a legii, era o zeiță a bucuriei și a fricii, la limita a două emoții: bucuria, pentru vitejia copiilor și ceea ce vedea; frica, pentru viitor și numărul excesiv de torturi. Și, așa cum o porumbiță își protejează puii - când un șarpe sau un alt dușman se apropie de ei, așa și ea zbura în jurul lor, plângea ca niște turturele, implora, le împărtășea lupta, fără a omite nimic din ceea ce spun și fac cei care pregătesc atleții pentru victorie. A luat picăturile de sânge, a primit bucățile din carnea lor, s-a închinat moaștelor lor, a înfășurat una, a adus-o pe cealaltă, a pregătit-o pe cealaltă. Și le-a spus tuturor: Bravo, copiii mei, bravo, apărători ai legii și ai bătrâneții mele și ai orașului care v-a crescut și v-a adus la acest punct de virtute. Puțină răbdare și vom birui. Chinuitorii voștri sunt obosiți, de asta mă tem. Încă puțin timp și voi fi binecuvântat printre mame, iar voi veți fi binecuvântați printre tineri. Dar tânjiți după mama voastră? Dar nu vă voi părăsi. Vă promit asta, nu voi fi dușmanul copiilor mei.
9. Și când am văzut că era terminat și	**9.** Când a văzut că acum erau

aveam certitudinea finalizării, mi-am desfăcut capul cu un zâmbet roșu, precum învingătorii olimpici, cu o minte înaltă, și mi-am întins mâinile, cu o voce puternică și strălucitoare: Îți mulțumesc, o, Părinte sfânt, și ție, o, lege disciplinată, și ție, tatăl nostru și premergătorul copiilor tăi, Eleazar, că ai primit rodul muncii mele și că am devenit mama tuturor mamelor, preoteasa. Nu am lăsat nimic în lume, am dăruit totul lui Dumnezeu, comoara mea, nouă, păzitorilor speranței,

Cât de magnific sunt onorat! Cât de mult am îmbătrânit! Mă abțin de la dumbrăvi, o, copii. V-am văzut luptând pentru virtute, i-am privit pe toți încoronați. Ca binefăcători, îi văd pe chinuitori; mărturisesc celor mici și tiranului harurile ordinului, pe care cu cei din urmă i-am păstrat pentru pericole; ca să-mi pot juca primul interesul și în fiecare dintre copiii pe care i-am exersat, astfel încât să pot oferi în siguranță o victimă perfectă. Nu voi rupe o coroană, nu voi rupe o tunică, nu voi rupe un onix din carne, nu voi ridica un jale, nu voi chema pe cei îndoliați, nu mă voi închide în întuneric, ca până și aerul să mă jelească, nu voi aștepta un mijlocitor, nu-mi voi oferi pâinea jalii. Căci acestea sunt mamele celor nenăscuți, cele doar din carne, cărora li se nasc copiii fără nicio poveste modestă.

Dar voi n-ați murit, copiii mei iubiți, ci ați fost roditori; n-ați ofilit, ci ați fost mistuiți; n-ați înflorit, ci ați fost mistuiți; nicio fiară nu v-a răpit, niciun val nu v-a măturat, niciun tâlhar nu v-a pustiit, nicio boală nu v-a distrus, niciun război nu v-a distrus, nimic

terminate [9] și a fost asigurată că martiriul tuturor fusese săvârșit, după ce și-a ridicat capul plin de bucurie, ca o campioană olimpică cu minte înaripată, și cu mâinile întinse în rugăciune, a strigat cu glas tare și limpede: Îți mulțumesc, Părinte Sfinte, și ție de asemenea. Învățătorul nostru, și ție, tatăl nostru, Eleazar, călăuza copiilor tăi în luptă. Îți mulțumesc că ai primit rodul durerilor mele și că m-ai făcut cea mai respectată dintre toate mamele. Fără a păstra nimic pe lume, am dat totul lui Dumnezeu, comoara mea, speranțele bătrâneții mele.

Ce onoare magnifică am câștigat, ce bătrânețe excesivă! Nu cer rațiile, copiii mei; v-am văzut luptând pentru virtute, v-am văzut pe toți încoronați, vă văd pe chinuitorii voștri ca pe niște binefăcători. Îi voi mulțumi chiar puțin tiranului, care m-a ținut ultimul în rândul pericolului. Așadar, de când mi-am prezentat copiii pentru prima dată în teatru și după ce am fost martor cu fiecare dintre ei, îi voi urma, victime perfecte, până la moarte cu atâta siguranță. Nu-mi voi smulge părul, nu-mi voi rupe hainele, nu-mi voi sfâșia carnea, nu voi ridica un jale, nu voi chema femei să jelească cu mine, nu mă voi închide în întuneric, pentru ca aerul să jelească cu mine, nu voi aștepta mângâietori, nu voi pregăti o masă tristă. Acestea sunt pentru mamele nevrednice, care sunt mame doar de trupuri, ai căror copii pleacă, fără a lăsa o legendă a eroismului.

Pentru Mine nu ai murit, iubitul meu, ci ți-a venit vremea maturității. Nu te-ai pierdut, ți-ai schimbat reședința.

altceva, mic sau mare, din firea omenească. Am jelit, deși cu mare durere, când vi s-a întâmplat vreunul dintre aceste lucruri. V-am fost evident atunci în lacrimi, așa cum acum nu plâng, un fiu iubitor.

Chiar și aceste lucruri mărunte. Într-adevăr, dacă ar trebui să vă îndemn, dacă ați fi fost prost mântuiți, dacă ați fi fost învinși în suferință, dacă vreunul dintre voi a rezistat, așa cum au fost acum învinși prigonitorii. Dar acum, euforia, bucuria, slava, veselia și veselia le rămân. Căci vă îndemn. După Fineas vom fi clasați, după Ana vom fi glorificați. Numai că unul sunteți voi, și sunteți niște desfrânați zeloși, care nu curviți trupește, ci sufletește. Și unul, unul dat de Dumnezeu, este și al lui; și eu, șapte oameni, și făcându-i Dumnezeu, i-am întemeiat.

Să completez și eu epitaful lui Ieremia, nu de lamentare, ci de euforie, sfântul din urmă. Ai strălucit mai tare decât zăpada, ai fost mai închegat decât laptele, constituția ta era mai safir decât piatra, Dumnezeule, și născut și dăruit. Ce mai e? Vino, o, tiran, fă-i să se joace, chiar dacă chiar și de la dușmani, lupta e mai modestă pentru tine. Să fie adevărat că am venit prin toate iadul, ca să amestec pământurile mele cu acele pământuri și carnea veche cu carnea. Iubesc iadul pentru copii; dar dacă nu acesta, atunci numai țărâna țărânei și mormântul ne primește. Nu-i invidiați pe cei din urmă dintre semenii voștri, ci dați virtute semenilor voștri.

Bucurați-vă, mamelor, bucurați-vă, copii. Așa îi creșteți pe cei care au Nu ai fost despărțit, ai fost reunit. Nu ai fost răpit de o fiară sălbatică, nu te-a înecat un val, nu te-a ucis un tâlhar, nu ai fost mistuit de boli, nu ai fost victime ale războiului, nimic altceva mic sau mai mare decât ceea ce li se întâmplă oamenilor. Te-aș jeli și chiar te-aș jeli, dacă ți s-ar întâmpla așa ceva. Atunci ar fi evident prin plânsul meu cât de mult te-am iubit, așa cum este evident acum prin faptul că nu te jelesc.

Adaug aceste cuvinte. Aș plânge cu adevărat pentru voi dacă ați fi eliberați rușinos, dacă martiriile voastre v-ar înmuia, dacă vreunul dintre voi ar fi învins, așa cum acum au fost învinși persecutorii voștri. Dar acum laudă, bucurie, glorie, dans, veselie celor care au mai rămas. Mă fac o jertfă de băutură pe mormântul vostru, voi sta în fața lui Fineas, voi fi glorificat împreună cu Ana. Doar că el a fost unul, în timp ce voi erați atâția desfrânați zeloși, care ați ucis nu desfrânarea trupească, ci spirituală, iar ea a adus un copil dăruit de Dumnezeu și chiar un nou-născut, în timp ce eu am dedicat lui Dumnezeu șapte oameni desăvârșiți cu voia lor.

„Ieremia să-mi completeze cuvintele epitafului nu cu lamentații, ci cu un imn sacru final. „Ai strălucit mai mult decât zăpada, ai mâncat brânză mai bună decât laptele, un colier cu pietre mai prețioase decât safirele, te-ai născut pentru Dumnezeu și I-ai adus jertfă.” Ce mai rămâne? Adaugă-mă, tiranule, la copiii mei, dacă până și dușmanii îți sunt de folos, pentru ca lupta pe care ai proclamat-o să devină mai impunătoare. Aș vrea să pot trece

venit din voi; așa sunteți crescuți. V-am dat un exemplu bun; străduiți-vă.	prin toate torturile, să-mi amestec sângele cu sângele lor, carnea mea bătrână cu carnea lor. De dragul copiilor mei iubesc chiar și torturile. Și dacă nu asta, măcar aruncă țărâna mea în țărâna lor și să ne primească un mormânt comun. Nu ne lipsi de scopul comun, pe noi, cei egali în virtute.” „Bucurați-vă, mame, bucurați-vă, copii. Așa creșteți-vă copiii, așa v-am crescut noi. V-am dat un exemplu bun, ca să puteți lupta lupta cea bună.”
10. A spus acestea și a adăugat ea însăși la piesă. În ce fel? Ca și cum în ziua nunții unei nimfe aș dansa în foc (căci acest lucru este condamnat), și nu i-am așteptat pe alergători, ca să nu fie găsit nimeni pur, curat și viteaz. Așa a făcut Eleazar, fiind inițiat și inițiat în cele cerești și sfințind Israel nu cu stropiri exterioare, ci cu sânge intim și făcându-l pe cel din urmă ultima taină; așa au făcut copiii tinereții, neslujind plăcerilor, ci dominând patimilor și mortificând trupul și transferându-se la o viață de lipsă de patimi. Așa a alungat mama plăcerea multor copii; așa a transformat viața și, când a plecat, s-a odihnit împreună; pe care l-a născut în lume, o, Dumnezeule, l-am reprezentat și am enumerat propriile ei dureri până la osteneli și am făcut cunoscută succesiunea roadelor muritorilor. Căci de la primul dintre copii până la cel din urmă, în jocuri și ca în valuri de răzvrătire, unul după altul a demonstrat virtute și a fost mai dispus să sufere, temându-se de pericolele pe care le prevedea; așa	**10.** Ea a spus aceste lucruri și s-a adăugat copiilor. În ce fel? S-a repezit în foc ca într-o cameră nupțială și a fost condamnată acolo. Nu i-a așteptat pe cei care o vor conduce, pentru ca trupul lor necurat să nu se atingă nici măcar de trupul ei curat și sfânt. Astfel, Eleazar s-a bucurat de preoție, fiind inițiat el însuși în tainele cerului. Nu a sfințit pe Israel cu stropiri exterioare, ci cu propriul său sânge și desăvârșind ultima taină, moartea sa. Astfel, tinerii nu au devenit robi ai plăcerilor tinereții, ci stăpâni ai patimilor lor, și-au păstrat trupurile curate și au ajuns la viața fără patimi. Astfel, mama lor s-a bucurat de mulții ei copii și i-a prețuit de vii, iar când au murit, s-a odihnit alături de ei. Pe cei pe care i-a născut în lume i-a aranjat aproape de Dumnezeu, cu martiriile lor și-a măsurat durerile și cu morțile lor a cunoscut consecințele nașterii. Căci lupta s-a repetat în toți de la primul până la cel de pe urmă. Și precum în valurile mării, unul după altul și-a arătat virtutea și a fost mai dispus să

că l-au iubit pe tiran, ca să nu devină mama multora; căci era mai bine dacă pleca umilit și învins. Și atunci mi-am dat seama prima dată că nu toți cei puternici în arme, când joacă neînarmați, au ofensat, singuri, evlavioși, înarmați și mai dispuși să sufere totul, sau acțiunea pe care o pregătea.	sufere și s-a întărit prin primejdiile celei anterioare, astfel încât tiranul a fost mulțumit că ea nu devenise mamă a mai multor copii. Căci rușinea și înfrângerea lui ar fi fost mai mari. Atunci, pentru prima dată, au înțeles că nu era omnipotent cu armele sale, când a doborât copii neînarmați înarmați doar cu o armă, evlavia și dorința lor de a îndura mai mult decât pregătise El să le aplice.
11. Aceasta este jertfa mai sigură și mai măreață a lui Iefta. Căci el nu face necesară ofranda, așa cum este acolo, a promisiunii căldurii și a victoriei unei iubiri fără speranță; ci o jertfă voluntară, având doar răsplata sperată. Aceasta nu este mai puțin onorabilă decât ostenelile lui Daniel, dat leilor din miazănoapte și mâinile întinse ale celui care a învins prada. Acesta este al doilea dintre tinerii din Asiria, pe care îngerul i-a înviat în foc, fără a desființa legea strămoșească și fără a oferi mâncare profană și nesfântă. Acestea sunt jertfele făcute mai târziu pentru Hristos, nelipsite de onoare. Căci primul, ca început al cuvântului, L-a urmat pe Hristos cu sânge; iar Dumnezeu a fost călăuza unor astfel de osteneli, făcând o astfel de contribuție pentru noi și atât de extraordinară; dar pentru cel de-al doilea, nu au fost multe, nici astfel de exemple de virtute. Toată Iudeea s-a minunat de tăria lor și, ca și cum ar fi fost încoronați, s-au bucurat și au sărbătorit. Și pentru această luptă, și cea mai mare dintre toate luptele care au avut vreodată loc asupra orașului, a fost fie să	**11.** Această ispravă este o jertfă mai sigură și mai magnifică decât cea a lui Iefta . [10] Înflăcărarea bătăliei și dorința de a câștiga o bătălie disperată nu au făcut necesară ofranda aici, ca acolo. Ci o ofrandă voluntară de jertfă, iar singura recompensă a acesteia au fost speranțele bune. Aceasta nu este inferioară isprăvilor lui Daniel, care a fost aruncat la lei și a învins fiarele doar cu brațele întinse. Aceasta nu este a doua după lupta tinerilor din Asiria, pe care Îngerul i-a stins în foc, deoarece nu au călcat în picioare legea părinților lor și nici nu au acceptat mâncare profană și nesfintă. Aceasta nu este mai puțin măreață decât minunile ulterioare ale lui Hristos. Căci aceia, așa cum am spus la începutul discursului meu, au urmat pașii sângeroși ai lui Hristos, iar Dumnezeu le-a fost călăuza în aceste isprăvi minunate, cei care au făcut pentru noi o ofrandă atât de mare, atât de ciudată. Dar nu au avut multe exemple de acest fel. Toată Iudeea se minuna de răbdarea lor și, ca și cum ar fi fost încoronată, se bucura și se încingea

desființeze legea în acea zi, fie să fie glorificată; și ca și cum problema ar fi fost în joc pentru întreaga rasă iudaică, evenimentele acelor jocuri. Și Antioh a condus, transformând astfel amenințarea într-o minune. Căci virtutea oamenilor și a războinicilor sunt admirate în egală măsură, când, după sfârșitul mâniei, fapta însăși este pusă la încercare. Așa că a plecat fără să facă nimic, deși l-ai lăudat mult pe tatăl tău Seleuc pentru cinstea sa în neam și pentru mărinimia sa în sanctuar; dar l-ai învinovățit pe Simon, care te-a adus aici, că a fost cauza lipsei de umanitate și a necinstei.	cu bucurie. Căci era o întrecere, cea mai mare dintre cele care se abătuseră vreodată asupra orașului, dacă legea urma să fie abolită în acea zi sau să fie glorificată. Și soarta întregii națiuni iudee se afla atunci în punctul cel mai critic cu jocul lor. Vitejia oamenilor poate fi admirată chiar și de adversarii lor, când numai actul de vitejie este judecat după încetarea mâniei. Așa se minuna Antioh, care în acest fel amenințarea se transforma într-o minune. Așa că pleacă fără să facă nimic, după ce lăudase mult pe tatăl său Seleuc, care onorase națiunea și arătase mărinimie în templu, și după ce îl criticase mult pe Simon, care îl sfătuise, pentru că devenise cauza cruzimii și umilinței regelui.
12. Să-i imităm pe aceștia, atât preoți, cât și mame și copii; cei dintâi, în cinstea lui Eleazar părintele duhovnic, arătând ce e mai bun în cuvânt și faptă; cei din urmă, ai mamei vitejene, arătând adevărata dragoste față de copiii ei și reprezentându-L pe Hristos printre ei, pentru ca și căsătoria să fie sfințită printr-o astfel de jertfă; cei din urmă, în cinstea tinereții sfinte, petrecându-și tinerețea, nu în suferințe rușinoase, ci în lupta împotriva patimilor și devenind zilnic oameni viteji față de Antioh, luptând împotriva tuturor membrilor și prigonindu-i în felurite chipuri. Căci doresc să am atleți, în orice timp și fel, și din orice rasă, și din orice epocă, și luptând pe față și complotând în taină; și să fiu ajutat în poveștile vechi și să fiu ajutat și în cele noi, și de pretutindeni, ca albinele, să adun cele mai folositoare	**12.** Să-i imităm, atât preoții, cât și mamele și copiii. Preoții în cinstea părintelui lor duhovnicesc, Eleazar, care ne-a arătat ce e mai bun în cuvânt și faptă. Mamele în cinstea vitejiei lor mame, fie ca ele să arate adevărată râvnă, întrucât își apropie fiii de Hristos, pentru ca și căsătoria lor să fie sfințită printr-o astfel de jertfă. Tinerii, din respect pentru acești tineri sfinți, să-și petreacă tinerețea nu în patimi rușinoase, ci în lupte împotriva patimilor, luptând cu vitejie împotriva Antiohului cel de toate zilele, care se războiește cu fiecare mădular al trupului și ne prigonește în felurite chipuri. Îmi doresc să avem atleți în fiecare clipă și în orice fel, în fiecare cursă și în fiecare epocă, care să lupte pe față și să primească în secret conspirații, care să fie ajutați atât de povești vechi, cât și de altele noi și de pretutindeni, așa cum albinele

lucruri în arta de a face și îndulci o singură lumânare, pentru ca prin ambele Vechi și Noul Dumnezeu să înflorească în noi, Care este proslăvit în Fiul și în Duhul, și cunoaște pe Aceiași și este cunoscut prin Aceiași, atât mărturisind, cât și mărturisind, atât slăvind, cât și slăvind, în acest Hristos, O, slavă în vecii vecilor. Amin.	adună cele mai de folos, pentru a făuri o lumânare cu lumina lor dulce. Și astfel, cu ajutorul Vechiului și Noului Testament, să domnească în noi Dumnezeu, care este proslăvit în numele Fiului și al Sfântului Duh, care îi cunoaște pe ai Săi și ai Săi Îl cunosc, pe care Îl mărturisim și care ne mărturisește și pe noi, pe care Îl slăvim și care ne slăvește în numele lui Hristos, Căruia I se cuvine slava în veci. Amin.

Note:

---

1. Adică, nu sunt vrednici să fie onorați ca martiri.

2. Ei au fost „desăvârșiți”, adică și-au sfârșit viața și au fost complet împliniți în credință.

3. Această carte este de Josephus, Despre raționamentul împăratului.

4. 2 Macabei. VI, 18.

5. Ilustrul.

6. Iliada X, 79 a lui Homer. Acolo, Hecuba face același lucru cu Hector pentru a-l împiedica să se ciocnească cu Ahile.

7. Poliandria erau morminte comune, de obicei ale unor oameni săraci și neînsemnați ; dar aici Grigore le transformă în locuri comune de pelerinaj.

8. Iliada II de Homer, 315.

9. Vezi Nota 2.

10. Judecători 11.30.